

Šetnja kroz povijest zabave: Od zabave koja iscjeljuje čovjeku dušu do dekadencije...

Šetnja kroz povijest zabave: Od zabave koja iscjeljuje čovjeku dušu do dekadencije...

Objavio Hrvatska uživo u 26. srpnja 2023. Tagovi Kategorija

Tizian Bakanalija, Madrid, Prado

Oduvijek je postojala potreba za zabavom i to slobodno vrijeme za druženje i opuštanje iscjeljivalo je čovjekovu dušu i tijelo. I u Bibliji David uzima harfu i udara u nju „kadgod bi zao duh od Gospoda napao Saula. Saulu bi tada bilo lakše i bolje, i zao bi duh otišao od njega.” I „Ples Jarebice”, koji se izvodio u obredne svrhe i koji, kao prvi pisani trag o plesu spominje grčki filozof Herodot, pr. Krista i najstarije hvarsko kazalište u Europi i tradicijska glazbala Hrvatske, od diplice, gajde, gunge, miha, šurla, gusla, tambure..., uz koje se pjevalo i plesalo.

Ako se vratimo u 19. stoljeće kada se radilo i po 15 sati dnevno, bogatima je i sama ideja da siromašni imaju slobodno vrijeme bila šokantna. Bila je to njihova privilegija, privilegija povlaštenih. Onaj tko je čitao knjigu „Pohvala besposličarenju” B. Russella vidjet će da je autor još 1932. godine razmišljao o benefitima slobodnog vremena, kao rezultatu života koji nije u stalnoj grčevitoj borbi, koji će dovesti do sreće i užitaka u životu, do više ljubavnosti,

DM RADIO

NAJNOVIJE

Aktualno Kolumne

Showbiz

„Nije zlato sve što sjaja” ili ako vam se čini da je sve u redu, nešto vam je promaknulo- esencija industrije zabave i medija i kritički osvrt

14. RUJNA 2023.

Aktualno Hrvatska

Politika Vijesti

manje osuđivanja jednih drugih. I francuski sociolog i zagovornik ideje slobodnog vremena, kao ljudskog prava Joffre Dumazedier odmor, zabavu i osobni razvoj definira kao tri osnovne funkcije, pri čemu funkciju zabave opisuje kao "oslobađanje od dosade i monotonije". U industriji zabave koja je sinonim za show business i pod kojom se podrazumijevaju sve komercijalne aktivnosti pružanja usluga zabave, sve aktualnije postaje i raskrinkavanje realnosti u kojoj živimo i Aristotelovo pitanje dokolice koju je ovaj filozof razlikovao od zabave i slobodnog vremena i koja podrazumijeva otkrivanje samog sebe i istinski smisao života.

Činjenica je da se kroz stoljeća potreba za zabavom mijenjala preko sporta, kazališta, radija, kina i televizije, modnih revija, praćenja života slavnih osoba pa sve do visoko razvijene tehnologije i komercijalne industrije zabave. Od antike, drevnih rimskih spektakala, kazališnih predstava, cirkusa, amfiteatara i gladijatorskih borbi, preko srednjovjekovni karnevala i turnira, vitezova, trubadura koji bi pjevali o viteškoj romansi, igranja društvenih igri i slušanja glazbenika i pripovjedača koji bi govorili velike epske pjesme, kršćana koji su kroz pjesmu pozivali na križarske ratove, karnevala, maškara koje sežu i od 9. stoljeća, zabave na dvorovima, kulturnih klubova 70-tih i 80-tih do masovne i individualizirane zabave, svi su doprinijeli profilu današnje moderne zabave.

Zabavljali su se svi, plesalo se jelo i pilo u izobilju, od običnog puka do plemića, prosjaka i bogataša, lakrdijaša i žonglera, nerijetko i grubo i opasno, kako bi barem na kratko uplovili u svijet iluzija, mašte i zaboravili na životne probleme. U kazalištima u Londonu koja su vezana za Williama Shakespearea, na blatnjavom platou na obali Temze publika se dijelila prema društvenom i socijalnom statusu na one na parteru i na one odabrane, a satima prije predstave punio se vanjski prostor; svi se u neredu približavaju, vode se veseli razgovor, pije piva, zaglavljaju se u blatu, padaju, tuku i hrle naprijed. Današnjem čovjeku, naviknutom na raskošne fasade kazališta, svjetla i pristojno čekanje, teško je predočiti što se nekada odigravalo.

Kao biće krajnosti čovjek je kroz povijest uplovljavao i u dekadenciju, bakanalije, odnosno raskalašene zabave. Palila su se svjetla, punili su se bulevari, kazališta vrve od od publike, gomila traži uživanje i upućuje se tamo gdje ukus, vid i sluh naslućuju neprirodno uživanje; to je ona nezdrava kuhinja koja nadražuje, a ne hrani, koju je stvorila razuzdanost radi prezasićenosti i razvrata i gdje sva zadovoljstva, čak i umna imaju u sebi pretjeranost jer otupio ukus traži nove nadražaje. Poriču se vrijednosti koje je čovjek izgradio, postupno propada pojedinac, kulture, društva i civilizacije, izazvano nekom promjenom ili pretjeranom uživanju. I sam Molièreov Don Juan zavodnik i libertanac ismijava brak i religiju, zakone, ne vjeruje ni u Boga ni u zagrobni život ni u nebeske i ljudske istine. O ovoj pojavi možemo govoriti i danas, samo što je današnjem čovjeku zanesenim tehnologijom i iluzijama teško predstaviti nekadašnje vrijeme. Činjenica je da je zabava kroz povijest imala pozitivan učinak na mentalno zdravlje i psihološku dobrobit, no isto je tako činjenica da svako pretjerivanje i odlazak u krajnost postaje problematično, od toga da smo pretjerano usmjereni na taj osjećaj te zanemarujemo neke druge aktivnosti i odnose, do toga da se postavlja i apokaliptično pitanje propada li jedno društvo, odnosno civilizacija.

Ni na našim prostorima zabave nisu odudarale o svjetskih, a razlike su postojale između urbane i ruralne sredine, čija kulturna posebnost nije svediva na masovnu kulturu zabave i gdje je svaki kraj gajio svoju vrstu zabave, kroz nadmetanja, pjesme igre, obrede, sportski duh čime je, zapravo pokazivao svoju svakodnevicu i socijalizaciju.

Zabava u urbanim sredinama bila je drugačija i vezala se, uglavnom za kazalište, gradske kavane, gostionice, privatne zabave, ples pa se tako u Zagrebu prvi put zaplesalo pod krabuljama, oko 1749., a ples je organizirala vesela grofica Erdödy i uzburkala ustaljene društvene konvencije većine koja nije razumijevala da se radi o pozitivnom fenomenu koji daje prostor novom načinu razmišljanja, zatvara učmale krugove i kreira nove otvorenije te eliminira svaki oblik predrasude. Prava plesačka groznica Zagreb zahvaća tek u devetnaestom stoljeću, kad ples izlazi iz plemićkih dvorova i prelazi u građanske plesne dvorane, od "Redutne dvorane", kao jedne od glavnih pozornica zagrebačkoga društvenog života, Građanske streljane u Tuškancu, koja koja se ubrzo pročula po "sjajnim plesovima i okupljanju domoljubnog občinstva", Draškovićeve palače u Opatičkoj ulici koja je pretvorena u Narodni dom koji postaje kulturno, zabavno i političko središte ilirskog pokreta, do doma u Demetrovoj s plesnom dvoranom, koji će vrlo brzo postati poznat kao "Casino" i neka vrsta

FACEBOOK

NAŠ YOUTUBE
KANAL

Code 150: Unknown error.

Preuzmi zapis:

[https://www.youtube.com/watch?](https://www.youtube.com/watch?v=ocREggJEMrk&_1)

v=ocREggJEMrk&_1

KOLUMNNE

Aktualno Kolumne

Showbiz

„Nije zlato sve što sja” ili ako vam se čini da je sve u redu, nešto vam je promaknulo-esencija industrije zabave i medija i kritički osvrt

14. RUJNA 2023.

Aktualno Kolumne

Zabaviz

mađaronske protuteže Ilirskoj dvorani. Plesalo se i u Banskim dvorima, Hrvatskom glazbenom zavodu, pa čak i na Nadbiskupskom dvoru na Kaptolu.

Prvi uspon industrije zabave bilježi se oko 1960., kroz pojavu i rast komercijalne popularne kulture koja raskida s tradicijom i toliko raširena i sveprisutna ozbiljno je dovela u pitanje udio umjetnosti u aktivnostima ljudi u slobodno vrijeme. Umjetnost i njihove neprofitne institucije morale su se natjecati s ponudama široke lepeze komercijalne glazbe, filmova i knjiga koje proizvodi industrija u usponu, a mnogima je teško bilo održati svoju kulturnu središnju ulogu i poziciju institucionaliziranih kulturnih proizvoda koji su se u prošlosti uzimali zdravo za gotovo. Natjecanje između umjetnosti i komercijalnih simboličkih dobara postalo je akutno prodorom televizije koja je nudila dostupnu zabavu svima. Konkurencija se dodatno jača razvojem tehnologije i pojavom interneta koji smanjuje kulturne standarde. U književnosti, kao i u glazbi sve je zastupljenija trivijalnost. U Hrvatskoj se pojačuje šund, oslobođen bilo kakve umjetničke vrijednosti, takozvani narodnjaci, ali i glazbeni sinkretizam i spajanje svih mogućih i nemogućih stilova koji formiraju ukuse i vrijednosti.

Ovisno o društvenom i socijalnom kontekstu način zabave je doživljavao svoje promjene, a svako desetljeće donosilo je svojevrsnu liberalizaciju i uklanjanje prethodnih ograničenja i restrikcija te afirmaciju kreativnosti, do točke kad se liberalizam počeo izjednačavati s ekonomskim liberalizmom, gdje je sloboda pojedinca temeljno polazište i kriterij moralnog, socijalnog, političkog, kulturnog i religijskog vrednovanja i gdje pojedinac djeluje po vlastitoj volji, željama i sklonostima, ne ugrožavajući prava drugih i gdje država nema što tražiti. U ovakvom svijetu gdje je sve okrenuto konzumerizmu i komercijalizaciji, a posljedično i krivom poimanju slobode i odgovornosti pa tako i kroz zabavu koja se svodi na trenutno zadovoljstvo pa i hedonističke provokacije, svako ograničavanje nije dobrodošlo i svaka kritika smatra se svojevrsnim fundamentalizmom. Umjesto da čovjek uživa u slobodnom vremenu, da zabava ispunjava njegovu dušu i tijelo, čovjek duhovno umire, jer nema čvrstog uporišta i oslonca, jer ga na pijedestal dignut individualizam odvaja od urođene potrebe za drugim čovjekom i ostavlja ga usamljenog. Jer je svatko danas pozvan procjenjivati što je ispravno, a što nije i gdje se bilo kakav autoritet više ne uvažava. Zato se ne treba čuditi kada kažemo kako su se starije generacije bolje zabavljale. I nije to samo pitanje nostalgije za prošlosti, već realnosti koja pokazuje sve veću otuđenost jednih od drugih. I, upravo ljudi, posebno mladi koji odudaraju od ovakve postavke, postaju iznimke koje potvrđuju današnje pravilo.

Industrija zabave, nedvojbeno je postala jedna od najvažnijih industrija 21. stoljeća. Svijet zabave u kojem danas živimo neosporno je drugačiji od nekadašnjeg i pojava interneta i društvenih medija dramatično je promijenila percepciju zabave. Razvoj tehnologije omogućio je neslućene razine zabave, samo je pitanje što se događa s našim slobodnim vremenom. Radi li se, doista o zabavi u kojoj uživamo i koja nas hrani ili, ipak o pukoj dosadi i ispraznosti izazvanoj komercijalizacijom.

U svijetu u kojem je sve manje i kritičkog mišljenja i preispitivanje zabave i slobodnog vremena postala je logička i moralna nužnost, međutim čini se danas gotovo nemoguće pomiriti suprotnosti u kojoj se, s jedne strane kritičko mišljenje stalno sukobljava sa čovjekom sve manje sposobnim izaći iz samog sebe i sagledati uvjete pod kojim živi dok se s druge strane stalno potiče potreba zabave i kritičkog razmišljanja. Kao se radi o dvije raznovrsne struje od kojih svaka struja odgovara svojim potrebama. Na žalost, zabava kao bitan aspekt svakodnevnog života nije dovoljno zastupljena ni među strukom, posebno u segmentu uzroka i posljedica društveno-političkih odnosa iz kojih načini i vrste zabave proizlaze.

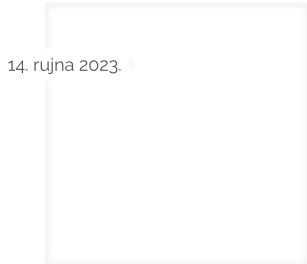
Piše: Tina Tomašić /Demos media

OVAJ PROJEKT FINANCIRAN JE SREDSTVIMA ZA POTICANJE NOVINARSKÉ IZVRSNOSTI AGENCIJE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

VIŠE S WEBA

Slični članci

14. rujna 2023.

screenshot/n1

Europarlamentarka Sunčana Glavak: "Ursula von der Leyen je jasno podcrtala da posao nije završen"

Opširnije

14. rujna 2023.

FOTO: PEXELS

Lidl počeo snižavati cijene, podržali Vladinu inicijativu

Opširnije

14. rujna 2023.

Dvije dojave o bombama u Splitu, evakuiran Županijski sud: 'Svi moramo van!'

Opširnije

KATEGORIJE

- Umjetnost
- Podcast studio
- Zaželi
- Nekategorizirano
- Općine
- Kolumne
- Županija
- Udruge građana
- Obrazovanje
- Gradovi

PRATITE

NAS

NEWSLETTER

Za naše novosti pretplatite se na naš newsletter. Možete se odjaviti u bilo kojem trenutku.

Ovdje upišite Vašu email adres

Pročitao sam i slažem se s uvjetima i odredbama

Pretplatite se

- Impresum
- Kontakt
- O nama
- Uvjeti korištenja
- Prodaja i marketing
- Redakcija
- Pravila privatnosti